

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2012. gada 5. septembrī*

Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās — Pamatlēmums 2002/584/TI —
Eiropas apcietināšanas orderis un nodošanas procedūras starp dalībvalstīm — 4. panta 6. punkts —
Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildes pamats — Ieviešana valsts tiesībās —
Apcietinātais, kas ir izsniegšanas dalībvalsts pilsonis — Eiropas apcietināšanas orderis, kas izsniegts, lai
izpildītu brīvības atņemšanas sodu — Dalībvalsts tiesību akts, kurā paredzēta iespēja neizpildīt Eiropas
apcietināšanas orderi gadījumā, ja pieprasītās personas ir minētās valsts pilsoņi

Lieta C-42/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour d'appel d'Amiens* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 18. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 31. janvārī, tiesvedībā par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kas izdots attiecībā uz

Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*],
H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*]
un U. Lehmušs [*U. Lohmus*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], E. Levits, A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] (referents),
L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un
K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre R. Šereša [*R. Šereš*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 31. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *J. P. Lopes Da Silva Jorge* vārdā – *D. Fayein-Bourgeois*, advokāts,
- Francijas valdības vārdā – *G. de Bergues* un *J.-S. Pilczner*, kā arī *B. Beaupère-Manokha*, pārstāvji,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Kemper*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *C. Wissels* un *M. Bulterman*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – franču.

- Austrijas valdības vārdā — *C. Pesendorfer*, pārstāve,
 - Polijas valdības vārdā — *M. Szpunar* un *M. Arciszewski*, kā arī *B. Czech*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā — *W. Bogensberger* un *R. Troosters*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2012. gada 20. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV L 190, 1. lpp.) 4. panta 6. punktu, kā arī LESD 18. pantu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera izpildi Francijā, kuru 2006. gada 14. septembrī Lisabonas krimināltiesa (Portugāle) bija izdevusi attiecībā uz *J. P. Lopes Da Silva Jorge*, Francijā dzīvojošu Portugāles pilsoni, lai tiktu izpildīts piecu gadu cietumsods par narkotisko vielu tirdzniecību.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesību normas

- 3 Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai, kura parakstīta 1983. gada 21. martā Strasbūrā, 2. panta 2. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar šīs Konvencijas noteikumiem personu, kura notiesāta vienas dalībvalsts teritorijā, var pārvietot uz citas dalībvalsts teritoriju piespriedē soda izciešanai. Attiecīgā persona var izteikt valstij, kurā tā notiesāta, vai valstij, kurā sods tiks izciests, savu vēlēšanos, lai tā tiktu nodota soda izciešanai saskaņā ar šo Konvenciju.”

- 4 Šīs konvencijas 3. pantā ir noteikts:

“1. Notiesāto personu var nodot soda izciešanai saskaņā ar šo Konvenciju tikai šādos gadījumos:

- a. ja šī persona ir tās valsts pilsonis (pavalstnieks), kurā sods tiks izciests;

[..]

4. Ikviens valsts, ja tā ir ieinteresēta, var jebkurā laikā iesniegt Eiropas [P]adomes ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu, kurā norāda, kā tā piemēro šajā Konvencijā lietoto terminu “pilsonis (pavalstnieks).”

Savienības tiesības

Pamatlēmums 2002/584

- 5 Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 1. un 5.–8. apsvērumi ir izteikti šādi:

“(1) Saskaņā ar 1999. gada 15. un 16. oktobra Eiropadomes Tamperes sanāksmes secinājumiem, un jo īpaši to 35. punktu, starp dalībvalstīm ir jāatceļ formālā izdošanas procedūra attiecībā uz personām, kas mēģina izvairīties no soda izciešanas pēc tam, kad attiecībā uz tām pieņemts galīgs spriedums, un ir jāpaātrina izdošanas procedūras attiecībā uz personām, kuras tur aizdomās par nodarījuma izdarīšanu.

[..]

- (5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. [...] Tradicionālās sadarbības attiecības, kas līdz šim pārsvarā pastāvēja starp dalībvalstīm, ir jāaizvieto ar sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.
- (6) Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.
- (7) Tā kā, darbojoties vienpusēji, dalībvalstis nespēj pilnībā sasniegt mērķi aizvietot daudzpusējo izdošanas sistēmu, kuras pamatā ir 1957. gada 13. decembra Eiropas Konvencija par izdošanu, un šis mērķis tā apjoma un rezultātu dēļ ir vieglāk sasniedzams Savienības limenī, tad Padome var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts [bijušā LES] 2. pantā un [EKL] 5. pantā [...].
- (8) Nolēmumiem par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi ir jābūt pakļautiem pietiekamai kontrolei, kas nozīmē, ka dalībvalsts tiesas iestādei, kurā pieprasītā persona ir apcietināta, būs jāpieņem lēmums par tās nodošanu.”
6. Pamatlēmuma 2002/584 1. pantā Eiropas apcietināšanas orderis un izpildes pienākums ir definēti šādi:
- “1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.
2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.
- [..]”
7. Šī paša pamatlēmuma 3. pantā ir uzskaitīti trīs “Eiropas apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamat[i]”.
8. Pamatlēmuma 2002/584 4. pantā, kas attiecas uz Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildīšanas pamatiem, šie pamati ir uzskaitīti septiņos punktos. Tā 6. punktā šajā ziņā ir noteikts:
- “Izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu:
- [..]
6. Ja Eiropas apcietināšanas orderis ir izsniegts brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa izpildei, ja pieprasītā persona paliek izpildes dalībvalstī, ir izpildes dalībvalsts pilsonis vai rezidents un šī valsts apņemas izpildīt spriedumu vai piespiedu līdzekli saskaņā ar tās tiesību aktiem.”

Pamatlēmums 2008/909/TI

9. Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmuma 2008/909/TI par savstarpējas atzišanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā (OV L 327, 27. lpp.), preambulas 2. un 4. apsvērumi ir izteikti šādi:
- “(2) Padome 2000. gada 29. novembrī saskaņā ar Tamperē izdarītajiem secinājumiem pieņēma pasākumu programmu, lai īstenotu principu, kas paredz tādu lēmumu savstarpēju atzišanu, kas pieņemti krimināllietās [OV 2001, C 12, 10. lpp.]; šajā programmā tā aicināja novērtēt

nepieciešamību ieviest modernus mehānismus, kas vajadzīgi, lai savstarpēji atzītu galīgos spriedumus, kas paredz brīvības atņemšanu (14. pasākums), kā arī, lai paplašinātu notiesāto personu nodošanas principa piemērošanu, attiecinot to uz personām, kas dzīvo kādā no dalībvalstīm (16. pasākums).

[..]

(4) Visas dalībvalstis ir ratificējušas Eiropas Padomes 1983. gada 21. marta Konvenciju par notiesātu personu nodošanu. Saskaņā ar minēto konvenciju notiesātās personas atlikušā soda izciešanai var nodot tikai to valstspiederības valstij un tikai ar attiecīgo personu un iesaistīto valstu piekrišanu. Minētās konvencijas 1997. gada 18. decembra Papildprotokolu, kurā, ievērojot dažus nosacījumus, paredzēta personas nodošana bez tās piekrišanas, nav ratificējušas visas dalībvalstis. Neviens no abiem instrumentiem neuzliek par vispārēju pienākumu uzņemt notiesātas personas soda vai piespiedu līdzekļa izpildei.”

10 Šā pamatlēmuma 3. panta, kura nosaukums ir “Mērķis un darbības joma”, 1. punktā ir paredzēts:

“Šā pamatlēmuma mērķis ir izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstij jāatzīst spriedums un jāizpilda sods, lai sekmētu notiesātās personas sociālo rehabilitāciju [reintegrāciju].”

11 Minētā pamatlēmuma 17. panta, kura nosaukums ir “Tiesību akti, ar ko reglamentē soda izpildi”, 1. punktā ir noteikts:

“Soda izpildi reglamentē ar izpildes valsts tiesību aktiem. Tikai izpildes valsts iestādes saskaņā ar 2. un 3. punktu ir kompetentas pieņemt lēmumus par izpildes procedūrām un noteikt visus pasākumus, kas uz tām attiecas, tostarp pirmstermiņa vai nosacītas atbrīvošanas pamatus.”

12 Šā paša pamatlēmuma 25. pants, kura nosaukums ir “Sodu izpilde saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi”, ir izteikts šādi:

“Neskarot Pamatlēmumu [2002/584], šā pamatlēmuma noteikumus piemēro *mutatis mutandis* tiktāl, ciktāl tie atbilst noteikumiem minētajā pamatlēmumā, sodu izpildei gadījumos, ja dalībvalsts apņemas izpildīt sodu lietās atbilstīgi 4. panta 6) punktam minētajā pamatlēmumā vai ja, rikojoties saskaņā ar 5. panta 3) punktu minētajā pamatlēmumā, tā ir izvirzījusi nosacījumu, ka persona jānodod soda izciešanai attiecīgajā dalībvalstī, lai novērstu to, ka attiecīgā persona paliek nesodīta.”

13 Pamatlēmuma 2008/909 26. panta, kurā saskaņā ar tā nosaukumu runa ir par attiecībām ar citiem nolīgumiem un pasākumiem, 1. punktā ir paredzēts:

“Neskarot piemērošanu starp dalībvalstīm un trešām valstīm un to nodošanas piemērošanu saskaņā ar 28. pantu, ar šo pamatlēmumu no 2011. gada 5. decembra aizstāj šādu konvenciju atbilstīgus noteikumus, ko piemēro dalībvalstu attiecībām:

— 1983. gada 21. marta Eiropas Konvencija par notiesāto personu nodošanu un tās 1997. gada 18. decembra papildprotokols,

[..].”

14 Šī pamatlēmuma 28. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Lūgumus, kas saņemti pirms 2011. gada 5. decembra, joprojām reglamentē saskaņā ar spēkā esošajiem juridiskajiem instrumentiem par notiesāto personu nodošanu. Uz lūgumiem, kas saņemti pēc minētā datuma, attiecas noteikumi, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo pamatlēmumu.”

15 Minētā pamatlēmuma 29. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai līdz 2011. gada 5. decembrim izpildītu šā pamatlēmuma prasības.”

Francijas tiesības

16 *Code de procédure pénale* [Francijas Kriminālprocesa kodeksa] 695-24. pantā ir paredzēts:

“Eiropas apcietināšanas ordera izpildi var atteikt:

[..]

2° ja brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa izpildei pieprasītā persona ir Francijas pilsonis un ja kompetentās Francijas iestādes ir apņēmušās izpildīt šo sodu.

[..]”

Tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

17 Ar Lisabonas krimināltiesas 2003. gada 3. decembra spriedumu, kas ir ieguvis *res judicata* spēku, *J. P. Lopes Da Silva Jorge* tika piespriests piecu gadu cietumsods par noziedzīgu nodarījumu saistībā ar narkotisko vielu tirdzniecību, kas izdarīts no 2002. gada aprīļa līdz jūlija mēnesim.

18 Šī tiesa 2006. gada 14. septembrī attiecībā uz *J. P. Lopes Da Silva Jorge* izsniedza Eiropas apcietināšanas orderi, lai tiktu izpildīts šis sods.

19 *J. P. Lopes Da Silva Jorge* vēlāk pārcēlās uz dzīvi Francijā. Kopš 2009. gada 11. jūlija viņš ir precējies ar Francijas pilsoni, ar kuru kopš tā laika viņš dzīvo Francijas teritorijā. Kopš 2008. gada 3. februāra *J. P. Lopes Da Silva Jorge* saskaņā ar darba līgumu uz nenoteiktu laiku strādā Francijā par reģionālo kravu pārvadājumu šoferi šajā dalībvalstī dibinātā uzņēmumā.

20 2010. gada 19. maijā pēc telefoniska uzaicinājuma *J. P. Lopes Da Silva Jorge* ieradās kompetentajā Francijas policijas iestādē, kura šajā ziņā izpildīja Eiropas apcietināšanas orderi, kas bija izdots attiecībā uz šo personu, kā arī informēja par viņa tiesībām.

21 2010. gada 20. maijā *Cour d'appel d'Amiens* [Amjēnas Apelācijas tiesas] (Francija) ģenerālprokurors pēc *J. P. Lopes Da Silva Jorge* nopratināšanas un pēc viņa informēšanas par Eiropas apcietināšanas ordera saturu, kā arī viņa tiesībām uz aizstāvību pieprasīja viņa apcietināšanu.

22 Ar 2010. gada 25. maija nolēmumu *Cour d'appel d'Amiens* nolēma atbrīvot *J. P. Lopes Da Silva Jorge* pret galvojumu.

23 Tiesvedībā pamatlietā, kas attiecas uz minētā Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, *Cour d'appel d'Amiens* ģenerālprokurors pieprasīja, lai *J. P. Lopes Da Silva Jorge* tiktu nodots izsniegšanas tiesu iestādēm, pamatojoties uz to, ka šīs iestādes bija izdevušas Eiropas apcietināšanas orderi, ievērojot tiesību aktu prasības, un ka nebija piemērojams neviens no it īpaši *Code de procédure pénale* 695-24. pantā paredzētajiem obligātas vai fakultatīvas neizpildes pamatiem. Kad *Cour d'appel d'Amiens* ģenerālprokuroram tika lūgts paust nostāju par Tiesas 2009. gada 6. oktobra sprieduma lietā C-123/08 *Wolzenburg* (Krājums, I-9621. lpp.) sekām, viņš apgalvoja, ka *J. P. Lopes Da Silva Jorge* ir tiesīgs atsaukties uz Francijas tiesību aktiem, kuros paredzēti nosacījumi, ar kādiem kompetentā iestāde var atteikt tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kas izsniegts, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu,

proti, uz *Code de procédure pénale* 695-24. pantu. Tomēr viņš norāda, ka Eiropas apcietināšanas ordera neizpildes pamats, kas šajā pantā paredzēts vienīgi attiecībā uz Francijas pilsoņiem, ir fakultatīvs saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu. Tādējādi, kā to ir nospriedusi *Chambre criminelle de la Cour de cassation* [Kasācijas krimināllietu palāta] (Francija) savā 2007. gada 7. februāra spriedumā (n°07-80.162, *Bull. crim.* n° 39), *Code de procédure pénale* 695-24. pants ir piemērojams vienīgi attiecībā uz Francijas pilsoņiem un ar nosacījumu, ka kompetentās Francijas iestādes pašas apņemas izpildīt sodu.

- 24 Turpreti *J. P. Lopes Da Silva Jorge* lūdz iesniedzējtiesu, lai tā atsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpildi un lai tā nolemj, ka viņa cietumsods ir izciešams Francijā. Šajā ziņā *J. P. Lopes Da Silva Jorge* tostarp apgalvo, ka tā nodošana Portugāles tiesu iestādēm būtu pretrunā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī, 8. pantam. Viņa nodošana būtu viņa tiesību uz privāto un ģimenes dzīvi nesamērīgs pārkāpums, ņemot vērā to, ka viņš dzīvo Francijā ar savu sievu, kura ir Francijas pilsoņe, kā arī saskaņā ar darba līgumu uz nenoteiktu laiku, kas noslēgts ar kādu Francijas uzņēmumu, strādā šajā dalībvalstī par reģionālo kravu pārvadājumu šoferi. Atsaucoties uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg, J. P. Lopes Da Silva Jorge* arī norāda, ka *Code de procédure pénale* 695-24. pants, attiecinot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā paredzēto fakultatīvas neizpildes pamatu vienīgi uz valsts pilsoņiem, ir pēdējās minētās normas nepareiza transponēšana, jo tā ļauj šo pamatu piemērot arī attiecībā uz izpildes dalībvalsts pilsoņiem. Turklāt no tā izrietot diskriminācija pilsonības dēļ LESD 18. panta izpratnē, ciktāl atšķirīgā attieksme, kas ar šo valsts normu ieviesta pret valsts pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem, nav objektīvi pamatota.
- 25 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Cour d'appel d'Amiens* līdz ar to rodas jautājums, vai, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg, Code de procédure pénale* 695-24. pants, dodot iespēju izmantot Pamatlēmuma 2002/854 4. panta 6. punktā paredzēto Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildes pamatu vienīgi attiecībā uz valsts pilsoņiem, ir saderīgs ar šo pamatlēmuma normu, kā arī ar LESD 18. pantu.
- 26 Šādos apstākļos *Cour d'appel d'Amiens* nolemj apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [LESD 18. pantā] paredzētajam nediskriminācijas principam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā *Code de procédure pénale* 695-24. pants, saskaņā ar kuru iespēja atteikt Eiropas apcietināšanas ordera, kas izsniegts, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, izpildi tiek piemērota tikai tādos gadījumos, ja pieprasītā persona ir Francijas pilsonis un ja Francijas kompetentās iestādes ir apņēmušās izpildīt šo sodu?
- 2) Vai princips par Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. [punktā] paredzētā neizpildes pamata ieviešanu valsts tiesībās ir dalībvalstu brīva izvēle vai arī obligāts pienākums un, it īpaši, vai dalībvalsts drīkst veikt tādu pasākumu, kas ietver diskrimināciju pilsonības dēļ?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 27 Ar saviem jautājumiem, kas jāapskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts un LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildes dalībvalsts, transponējot minēto 4. panta 6. punktu, var nolemt ierobežot situācijas, kurās valsts izpildes tiesu iestāde ir tiesīga atteikt personas, uz kuru attiecas šī norma, nodošanu, pilnībā un automātiski no minētās normas piemērošanas izslēdzot citu dalībvalstu pilsoņus, kuri paliek tās teritorijā vai ir tās rezidenti.
- 28 Jāatgādina, ka Pamatlēmuma 2002/584 mērķis, kā it īpaši izriet no tā 1. panta 1. un 2. punkta, kā arī no tā preambulas 5. un 7. apsvēruma, ir aizstāt daudzpusējas izdošanas starp dalībvalstīm sistēmu ar sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātās vai aizdomās turētās personas nodod starp tiesu iestādēm

spriedumu izpildei vai kriminālvajāšanas veikšanai un kas balstīta uz savstarpējās atzīšanas principu (skat. 2007. gada 3. maija spriedumu lietā C-303/05 *Advocaten voor de Wereld*, Krājums, I-3633. lpp., 28. punkts; 2008. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-66/08 *Kozłowski*, Krājums, I-6041. lpp., 31. un 43. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg*, 56. punkts, kā arī 2010. gada 16. novembra spriedumu lietā C-261/09 *Mantello*, Krājums, I-11477. lpp., 35. punkts).

- 29 Minētais princips atbilstoši šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktam nozīmē, ka dalībvalstīm principā ir jāizpilda ikviens Eiropas apcietināšanas orderis (šajā ziņā skat. 2008. gada 1. decembra spriedumu lietā C-388/08 PPU *Leymann* un *Pustovarov*, Krājums, I-8983. lpp., 51. punkts; iepriekš minētos spriedumus lietā *Wolzenburg*, 57. punkts, kā arī lietā *Mantello*, 36. un 37. punkts).
- 30 Lai arī Pamatlēmuma 2002/584 sistēmas pamatā ir savstarpējās atzīšanas princips, šī atzīšana tomēr nenozīmē, ka būtu absolūts pienākums izsniegtu apcietināšanas orderi izpildīt. Pamatlēmuma sistēmā, kā izriet tostarp no tā 4. pantā noteiktā, dalībvalstīm tiek dota iespēja īpašās situācijās atļaut kompetentajām tiesu iestādēm nolemt, ka piespriestais sods jāizpilda izpildes dalībvalsts teritorijā (2010. gada 21. oktobra spriedums lietā C-306/09 *B.*, Krājums, I-10341, 50. un 51. punkts).
- 31 It īpaši tas izriet no Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta, kurā ir paredzēts Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildes pamats, saskaņā ar kuru izpildes tiesu iestāde var atteikt šāda ordera izpildi, kas izdots brīvības atņemšanas soda izpildīšanai, ja pieprasītā persona “paliek izpildes dalībvalstī, ir izpildes dalībvalsts pilsonis vai rezidents” un ja šī valsts apņemas izpildīt šo sodu saskaņā ar tās tiesībām.
- 32 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka šī ordera fakultatīvas neizpildes pamata mērķis ir izpildes tiesu iestādei ļaut piešķirt īpašu nozīmi iespējai vairot pieprasītās personas sociālās reintegrācijas iespējas pēc tai piespriestā soda izciešanas (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Kozłowski*, 45. punkts; lietā *Wolzenburg*, 62. un 67. punkts, kā arī lietā *B.*, 52. punkts).
- 33 Tomēr fakts ir tāds, ka, ieviešot šo normu, dalībvalstīm ir noteikta rīcības brīvība. Faktiski izpildes dalībvalstij ir pamatotas tiesības ievērot šo mērķi tikai attiecībā uz tām personām, kuras ir pierādījušas konkrētu integrācijas pakāpi minētās valsts sabiedrībā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg*, 61., 67. un 73. punkts).
- 34 Tādējādi ir atzīts, ka dalībvalstis, ieviešot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, var ierobežot – atbilstoši tā 1. panta 2. punktā norādītās būtiskās normas nozīmei – situācijas, kurās izpildes dalībvalsts varētu atteikt personas, uz kuru attiecas minētā 4. panta 6. punkts, nodošanu, ja pieprasītā persona ir citas dalībvalsts pilsonis un tai ir uzturēšanās tiesības, pamatojoties uz LESD 21. panta 1. punktu, ar nosacījumu, ka šis pilsonis minētās izpildes dalībvalsts teritorijā ir likumīgi uzturējies noteiktu laiku (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg*, 62. un 74. punkts).
- 35 Tomēr, ja dalībvalsts ievieš Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu savās valsts tiesībās, tai ir jāņem vērā apstākļi, ka šīs normas piemērošanas joma attiecas vienīgi uz personām, kas ir izpildes dalībvalsts “pilsoņi”, un personām, kas, ja tās nav minētās valsts pilsoņi, tajā “paliek” vai ir tās “rezidenti” (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kozłowski*, 34. punkts).
- 36 Termini “rezidents” un “paliek” ir jādefinē vienveidīgi visās dalībvalstīs, jo tie attiecas uz autonomiem Savienības tiesību jēdzieniem (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kozłowski*, 41.–43. punkts).
- 37 Pirmkārt, ja dalībvalstīm – kā tas izriet no šī sprieduma 33. punkta –, transponējot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu savās valsts tiesībās, ir noteikta rīcības brīvība, tās šiem terminiem nevar piešķirt plašāku nozīmi par to, kāda izriet no minētās normas vienveidīgas interpretācijas visās dalībvalstīs (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kozłowski*, 43. punkts).

- 38 Šajā ziņā tiesa jau ir nospriedusi, ka termins “paliek” nav interpretējams plaši, kas nozīmētu, ka izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu vienkārši tādēļ, ka pieprasītā persona pagaidu kārtā atrodas izpildes dalībvalsts teritorijā (iepriekš minētais spriedums lietā *Kozłowski*, 36. punkts).
- 39 Otrkārt, dalībvalstīm, transponējot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu savās valsts tiesībās, ir pienākums ievērot LESD 18. pantu.
- 40 Ņemot vērā it īpaši tādu Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta mērķi, kas atgādināts šī sprieduma 32. punktā, proti, piešķirt sociālās reintegrācijas iespējas personai, kurai piespriests brīvības atņemšanas sods citā dalībvalstī, pret izpildes dalībvalsts pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem, kas ir izpildes dalībvalsts rezidenti vai tajā paliek un ir integrēti šīs valsts sabiedrībā, nevajadzētu būt atšķirīgai attieksmei (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg*, 68. punkts).
- 41 Šādos apstākļos nevarētu pieņemt, ka pieprasītā persona, kura, kaut arī nav izpildes dalībvalsts pilsonis, tajā ir palikusi vai ir tās rezidente noteiktu laiku, nekādā ziņā ar šo valsti nevarēja izveidot saikni, kas varētu pamatot atsaukšanos uz šo fakultatīvas neizpildes pamatu (iepriekš minētais spriedums lietā *Kozłowski*, 37. punkts).
- 42 Kā tas izriet no šī sprieduma 34. punkta, Tiesa jau attiecībā uz dalībvalsti, kas ir ieviesusi Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, paredzot īpašus šīs normas piemērošanas nosacījumus, ir atzinusi, ka tāpat kā pilsonības nosacījumu saviem pilsoņiem, arī uzturēšanās nepārtrauktu piecu gadu garumā nosacījumu citu dalībvalstu pilsoņiem var uzskatīt par tādu, ar ko tiek garantēts, ka pieprasītā persona ir pietiekami integrējusies izpildes dalībvalstī (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg*, 68. punkts).
- 43 Turklāt Tiesa ir arī nospriedusi, ka gadījumā, ja dalībvalsts ir ieviesusi Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, tomēr neparedzot īpašus nosacījumus šīs normas piemērošanai, izpildes tiesu iestādei ir jāizvērtē, vai konkrētajā situācijā starp pieprasīto personu un izpildes dalībvalsti pastāv saikne, kas ļauj konstatēt, ka šī persona ir šīs valsts rezidents vai tajā paliek Pamatlēmuma 4. panta 6. punkta izpratnē, ir vispārīgi jāizvērtē vairāki objektīvi fakti, kas raksturo šīs pieprasītās personas situāciju, tostarp tās uzturēšanās ilgums, būtība un apstākļi, kā arī šīs personas ģimenes un ekonomiskās saiknes ar izpildes dalībvalsti (skat. šajā ziņā iepriekš minētos spriedumus lietā *Kozłowski*, 48. un 49. punkts, kā arī lietā *Wolzenburg*, 76. punkts).
- 44 Lai pamatotu atšķirīgo attieksmi pret Francijas pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem, Francijas valdība tomēr norāda, ka Pamatlēmumā 2002/584 nav paredzēts neviens mehānisms, kas ļautu dalībvalstij izpildīt citā dalībvalstī piespriestu sodu; Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā šajā ziņā ir atsauce uz dalībvalstu tiesībām, jo šajā normā paredzētā neizpildes pamata piemērošana ir atkarīga no izpildes dalībvalsts apņemšanās izpildīt šo sodu “saskaņā ar tās tiesību aktiem”.
- 45 Francijas valdība norāda, ka saskaņā ar tās pašreizējām tiesībām tā var apņemt izpildīt notiesātās personas sodu vienīgi tad, ja šai personai ir Francijas pilsonība. Faktiski atšķirībā no citām dalībvalstīm Francijas Republika neesot Eiropas Konvencijas par kriminālspriedumu starptautisko spēkā esamību, kas parakstīta Hāgā 1970. gada 28. maijā, vai 1991. gada 13. novembra Eiropas Kopienu dalībvalstu Konvencijas par ārvalstīs pieņemtu spriedumu krimināllietās izpildi dalībvalsts. Turpretī Francijas Republika tāpat kā pārejās dalībvalstīs esot ratificējusi Konvenciju par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai, kura parakstīta Strasbūrā 1983. gada 21. martā un kuras 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka notiesāto personu atlikušā soda izciešanai var nodot tikai tai valstij, kuras pilsonis tas ir.
- 46 Francijas valdība norāda, ka tieši šī iemesla dēļ Savienības likumdevējs ir pieņēmis Pamatlēmumu 2008/909, kura mērķis ir tostarp paplašināt notiesāto personu nodošanas principu, attiecinot to uz personām, kas ir kādas dalībvalsts rezidenti. Šis pamatlēmums atbilstoši tā 25. pantam ir piemērojams sodu izpildei gadījumā, ja dalībvalsts apņemas izpildīt sodu atbilstoši

Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktam. Tomēr saskaņā ar Pamatlēmuma 2008/909 29. pantu dalībvalstīm līdz 2011. gada 5. decembrim ir jāievieš šī pamatlēmuma noteikumi. Turklāt šī paša pamatlēmuma 28. panta 1. punktā ir paredzēts, ka lūgumi, kas saņemti pirms 2011. gada 5. decembra, joprojām tiek reglamentēti saskaņā ar spēkā esošajiem juridiskajiem instrumentiem par notiesāto personu nodošanu.

- 47 Tomēr, kā to norādījusi pati Francijas valdība, atbildot uz Tiesas jautājumu tiesas sēdes laikā, un kā to apgalvo arī Vācijas un Nīderlandes valdības, lai arī minētās konvencijas par notiesāto personu nodošanu 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ļauj šīs konvencijas dalībvalstīm attiecināt iespēju izpildīt to valstu teritorijā citā valstī piesprieztu sodu vienīgi uz valsts pilsoņiem, ne šajā konvencijā, ne arī kādā citā starptautisko tiesību normā dalībvalstīm nav noteikts pienākums paredzēt šādu noteikumu.
- 48 Tiesas sēdē Eiropas Komisija norādīja un šajā jautājumā neviens to neapstrīdēja, ka saskaņā ar minētās konvencijas 3. panta 4. punktu ikviena minētās konvencijas dalībvalsts var jebkurā laikā, iesniedzot Eiropas Padomes ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu, definēt terminu “pilsonis” šīs konvencijas izpratnē tādējādi, ka ar šo terminu tiek saprastas noteiktas personu kategorijas, kas paliek šīs valsts teritorijā vai ir tās rezidenti, kaut arī tām nav šīs valsts pilsonības. Noteikts skaits šīs konvencijas dalībnieču jau patiesībā ir iesniegušas šādu paziņojumu, proti, Dānijas Karaliste, Īrija, Itālijas Republika, Somijas Republika un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste.
- 49 Līdz ar to ir jāsecina, ka, apgalvojot, ka nav iespējams izpildes dalībvalstī izpildīt brīvības atņemšanas sodu, kas kādā citā dalībvalstī piespriests citas dalībvalsts pilsonim, nevar pamatot atšķirīgu attieksmi pret šādu pilsoni un Francijas pilsoni, kura izriet no apstākļa, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā paredzētais fakultatīvas neizpildes pamats attiecas vienīgi uz valsts pilsoņiem.
- 50 Līdz ar to, ja dalībvalstis transponē savās valsts tiesībās Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, tās nevar, apdraudot nediskriminācijas pilsonības dēļ principu, attiecināt šo fakultatīvas neizpildes pamatu vienīgi uz valsts pilsoņiem, pilnībā un automātiski izslēdzot citu dalībvalstu pilsoņus, kas paliek izpildes dalībvalsts teritorijā vai ir tās rezidenti, lai kāda arī būtu to saikne ar šo dalībvalsti.
- 51 Šis secinājums nenozīmē, ka attiecīgajai dalībvalstij ir obligāti jāatsaka tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpilde, kas izdots attiecībā uz personu, kura ir šīs valsts rezidente vai tajā paliek, bet, tā kā šīs personas integrācijas pakāpe minētās valsts sabiedrībā ir pielīdzināma tai, kāda piemīt valsts pilsonim, izpildes tiesu iestādei ir jāizvērtē, vai pastāv likumīgas intereses, kas pamato to, ka izsniegšanas dalībvalstī uzliktais sods tiktu izpildīts izpildes dalībvalsts teritorijā.
- 52 No minētā izriet, ka, lai arī dalībvalsts, transponējot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, var nolemt ierobežot situācijas, kurās valsts izpildes tiesu iestāde var atteikties nodot personu, uz kuru attiecas šī norma, tādējādi stiprinot nodošanas sistēmu, kas atbilstoši savstarpējā atzišanas principam ieviesta ar šo pamatlēmumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Wolzenburg*, 58. un 59. punkts), nevar pilnībā un automātiski no šīs piemērošanas jomas izslēgt citu dalībvalstu pilsoņus, kas paliek tās teritorijā vai ir tās rezidenti, lai kāda arī būtu to saikne ar šo valsti.
- 53 Saskaņā ar judikatūru, lai arī saskaņā ar LES 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu pamatlēmumiem nevar būt tieša iedarbība, to saistošais raksturs tomēr nozīmē, ka valsts iestādēm, it īpaši valsts tiesām, ir pienākums interpretēt valsts tiesības atbilstoši [Savienības tiesībām] (2005. gada 16. jūnija spriedums lietā C-105/03 *Pupino*, Krājums, I-5285. lpp., 33. un 34. punkts).
- 54 Piemērojot valsts tiesības, iesniedzējtiesai, kam tās jāinterpretē, ir pienākums veikt šo interpretāciju, cik vien iespējams ņemot vērā pamatlēmuma tekstu un mērķi, lai tādējādi sasniegtu pamatlēmumā paredzēto rezultātu. Šis pienākums interpretēt valsts tiesības atbilstoši [Savienības tiesībām] atbilst LESD sistēmai, jo tas ļauj valsts tiesām savas kompetences ietvaros nodrošināt Savienības tiesību

pilnīgu efektivitāti, iztiesājot lietas, kas tām jāizskata (šajā ziņā skat. it īpaši 2004. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no C-397/01 līdz C-403/01 *Pfeiffer u.c.*, Krājums, I-8835. lpp., 113. un 114. punkts; kā arī 2012. gada 24. janvāra spriedumu lietā C-282/10 *Dominguez*, 24. punkts).

- 55 Protams, šim principam, ka valsts tiesības ir jāinterpretē atbilstoši [Savienības tiesībām], ir noteiktas robežas. Tādējādi valsts tiesas pienākuma ņemt vērā pamatlēmuma saturu, interpretējot un piemērojot attiecīgās valsts tiesību normas, robežas nosaka vispārējie tiesību principi, un minētais pienākums nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* interpretācijai (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Pupino*, 47. punkts, kā arī lietā *Dominguez*, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Tomēr ir skaidrs, ka princips, ka [valsts tiesības] ir jāinterpretē atbilstoši [Savienības tiesībām], prasa, lai valsts tiesas, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, veiktu visas to kompetencē ietilpstošās darbības, lai nodrošinātu attiecīgā pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilst tā mērķim (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Dominguez*, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Pamatlietā iesniedzējtiesai šajā ziņā ir jāņem vērā ne tikai tās normas, kuru mērķis ir transponēt Pamatlēmumu 2002/584, bet arī valsts tiesību sistēmas principi un normas, kas reglamentē sekas, ko tiesa var secināt no diskriminācijas, kas aizliegta ar valsts tiesībām, un it īpaši tās, kas ļauj tiesai mazināt šādu diskrimināciju līdz brīdim, kamēr likumdevējs būs veicis vajadzīgos pasākumus, lai to novērstu.
- 58 Ja šāda valsts tiesību piemērošana būtu iespējama, šai tiesai būtu jāpārbauda – pamatojoties uz tādu objektīvu faktu visaptverošu vērtējumu, kas raksturo šīs personas situāciju, – vai pamatlietā starp pieprasīto personu un izpildes dalībvalsti pastāv pietiekama saikne, proti, ģimenes, ekonomiskā un sociālā, kas var pierādīt tās integrāciju minētās valsts sabiedrībā tādējādi, ka tā faktiski atrodas valsts pilsonim pielīdzināmā situācijā.
- 59 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts un LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, kaut arī dalībvalsts, transponējot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, var nolemt ierobežot situācijas, kurās valsts izpildes tiesu iestāde var atteikt personas, uz kuru attiecas šī norma, nodošanu, no šīs normas piemērošanas jomas nevar pilnībā un automātiski izslēgt citu dalībvalstu pilsoņus, kas paliek tās teritorijā vai ir tās rezidenti, lai kāda arī būtu to saikne ar šo valsti.
- 60 Valsts tiesai ir pienākums, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, interpretēt valsts tiesības cik vien iespējams atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 tekstam un mērķim, lai nodrošinātu šī pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilstu tā mērķim.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 61 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm 4. panta 6. punkts un LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, kaut arī dalībvalsts, transponējot minētā 4. panta 6. punktu, var nolemt ierobežot situācijas, kurās valsts izpildes tiesu iestāde var atteikt personas, uz kuru attiecas šī

norma, nodošanu, no šīs normas piemērošanas jomas nevar pilnībā un automātiski izslēgt citu dalībvalstu pilsoņus, kas paliek tās teritorijā vai ir tās rezidenti, lai kāda arī būtu to saikne ar šo valsti.

Valsts tiesai ir pienākums, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, interpretēt valsts tiesības cik vien iespējams atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 tekstam un mērķim, lai nodrošinātu šī pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilstu tā mērķim.

[Paraksti]